

İ K İ A Y L I K M E S L E K İ D E R G İ

OCAK - ŞUBAT 2020 / January - February 2020 / YIL 30 - YEAR 30

Sahibi İSMMMO Adına - Owner on behalf of the İSMMMO ● YÜCEL AKDEMİR

Genel Yayın Yönetmeni - Editor ● HALİM BURSALI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü - Editorial Assistant ● SENEM DURSUN ONARAN

DANIŞMA KURULU

Advisory Board

Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU (Galatasaray Üniversitesi)

Prof. Dr. S. Ateş OKTAR (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Cemal İBİŞ (Işık Üniversitesi)

Prof. Dr. Serdar ÖZKAN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)

Prof. Dr. Volkan DEMİR (Galatasaray Üniversitesi)

Doç. Dr. İsmail Ufuk MISIRLIOĞLU (University of the West of England, UK)

YAYIN KURULU

Publication Board

Halim BURSALI (Genel Yayın Yönetmeni)

Senem DURSUN ONARAN (Sorumlu Yazı İşleri Müdürü)

Tayyar GÜLER (Üye)

Gülser ERTEKİN (Üye)

Hasgül BAL (Üye)

Erdal AYDIN (Üye)

ISSN: 1303-5444
E-ISSN: 2667-6737

Net 4000 adet basılmıştır.

Dergi Adı: Mali Çözüm®

Dergimiz Proquest ABI/INFORM Global, EBSCO Business Source Complete ve ULAKBİM Sosyal Bilimler Veritabanları tarafından taranmaktadır.

İmtiyaz Sahibinin Adı, Soyadı ve Adresi: Yücel AKDEMİR

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:7 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Genel Yayın Yönetmeni: Halim BURSALI

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:5 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Yazı İçerik-Teknik Sorumlusu: İlkim MENGÜLEREK

Kurtuluş Caddesi No: 114 B Blok Kat:5 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Grafik Tasarım ve Dizgi: Alican SEZER

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:6 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Yönetim Yeri Adresi: Kurtuluş Caddesi No: 114 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Basımı Yapanın Adı, Soyadı ve Adresi:

Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B. Mah. Orkide Cad. No:1/Z Beylikdüzü – İSTANBUL

Telefon: +90 212 671 61 51 Faks : +90 212 671 61 52 Email: info@vizyonbasimevi.com.tr

Yayın Türü: Yerel-Süreli, 2 aylık

Dergimiz HAKEMLİ DERGİ olma özelliği taşımaktadır.

Dergimize gönderilen yazılar, hakem değerlendirmesine tabi tutulduğundan yayımda gecikmeler olabilmektedir.

Dergimizde yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.

Mali Çözüm (Financial Analyze) is bimonthly journal of Chamber of Certified Public

Accountants of Istanbul. It is a peer-reviewed Journal publishing referred articles, opinion papers, letters, reviews, news, questions and answers, law decisions on accounting.

Yönetim Merkezi ve Yazışma Adresi:

İSMMM

Kurtuluş Caddesi No: 114 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Telefon: (0212) 315 84 00 pbx Faks: (0212) 343 47 80

E-mail: ismmm@ismmmo.org.tr

www.istanbulsmmmmodasi.org.tr

MALİ

ÇÖZÜM®

İ K İ A Y L I K M E S L E K İ D E R G İ

HAKEM KURULU (Alfabetik Sıraya Göre) Editorial Advisory Board (Alphabetical orders)

Prof. Dr. Nalan AKDOĞAN (Başkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Tamer AKSOY (İbn Haldun Üniversitesi)
Doç. Dr. Halil İbrahim ALPASLAN (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Erdiñ ALTAY (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Dursun ARIKOĞA (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Doğan ARGUN (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Başak ATAMAN (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Oğuzhan BAHADIR (Galatasaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Refika BAKOĞLU (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nejat BOZKURT (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Emre BURÇKIN (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nurşen CANIKLIOĞLU (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nuran CÖMERT (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Murat ÇINKO (Marmara Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ali ÇOŞKUN (Boğaziçi Üniversitesi)
Prof. Dr. Volkan DEMİR (Galatasaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Erhan DEMİREL (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. Banu DİNÇER (Galatasaray Üniversitesi)
Dr. A. Bumin DOĞRUSÖZ (Marmara Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ali DURAL (Galatasaray Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Banu DURUKAN (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Hasan EKEN (Kırklareli Üniversitesi)
Prof. Dr. Melih ERDOĞAN (Anadolu Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Diğdem GÖÇ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Gürbüz GÖKÇEN (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Ömer Faruk GÖRÇÜN (Kadir Has Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ender GÜLVER (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep GÜNEŞ (İnönü Üniversitesi)
Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU (Galatasaray Ünv.)
Prof. Dr. Cemal İBİŞ (Işık Üniversitesi)
Prof. Dr. Süleyman Serdar KARACA (Gaziosmanpaşa Üniversitesi)
Doç. Dr. Arman Aziz KARAGÜL (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Seval KARDEŞ SELİMOĞLU (Anadolu Ünv.)
Dr. Ahmet KAVAK (Yeminli Mali Müşavir)
Prof. Dr. Lerzan KAVUT (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Duygu ANIL KESKİN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Yüksel KOÇ YALKIN (E.Öğretim Üyesi)
Dr. Resul KURT (Sosyal Güvenlik Uzmanı)
Dr. Öğr. Üyesi Hand KÜÇÜKÖNDER (Bartın Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer LALIK (İst.Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. Haluk LEVENT (Kemerburgaz Üniversitesi)
Mehmet MAÇ (Yeminli Mali Müşavir)
Doç. Dr. İsmail Ufuk MISIRLIOĞLU (UWE Bristol Üniversitesi)
Prof. Dr. Fatma Naciye Can MUĞAN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Dr. S. Ateş OKTAR (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet ÖZBİRECİKLİ (Mustafa Kemal Üniversitesi)
Prof. Dr. Serdar ÖZKAN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Fatma PAMUKÇU (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep PEKDEMİR (İstanbul Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Meltem ULUSAN POLAT (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Kerem SARIOĞLU (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. A.R Zafer SAYAR (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniv.)
Dr. Veysi SEVİÇ
Prof. Dr. Barış SİPAHI (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Fevzi SÜRMELE (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Münir ŞAKRAK (E.Öğretim Üyesi)
Doç. Dr. İlker KIYMETLİ ŞEN (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. Oktay TAŞ (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sabri TOPAK (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Tıfırl TÜFEKÇIOĞLU (E.Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. Nuri UMAN (Koç Üniversitesi)
Prof. Dr. Selçuk USLU (Bilkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Halit Targan ÜNAL (Okan Üniversitesi)
Prof. Dr. Hakan ÜZELTÜRK (Yeditepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Serhat YANIK (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Şebnem YAŞAR (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Ferda YERDELEN TATOĞLU (İstanbul Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Doğan YILDIZ (Yıldız Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Göksel YÜCEL (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Süleyman YÜKÇÜ (Dokuz Eylül Üniversitesi)

SUNUŞ

Değerli Mali Çözüm okuyucuları,

3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ile meslek mensuplarına getirilen, mükelleflerin defterlerinin tutulması, beyannamelerinin doldurulması, doğruluklarının tasdik edilmesi yetkisi, verginin toplanmasında en önemli katkıyı sağlamaktadır.

3568 Sayılı Kanun ile birlikte mali alandaki denetim eksikliğini giderecek ilk adım atılarak, meslek mensuplarına özel denetim yapma yetkisi verilmiştir. Bu yasayla, meslek mensubunun hem vergi denetimi hem de tasdik yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

Mali müşavirlik mesleği bir sorumluluk mesleğidir. Biz meslek mensupları bu bilinçle, ülkemizde yetersiz düzeyde olan vergi inceleme oranlarına rağmen büyük çabalarla defter kayıtlarını zamanında yapmakta, beyannameleri düzenlemekte ve ödenecek vergilerin olabildiğince doğru hesaplanmasını sağlamaktayız.

Mali müşavirler olarak; bir taraftan mevzuatta sıklıkla yapılan değişiklikleri takip etmekte, bir taraftan da her ay düzenli olarak üstlendiğimiz sorumluluklarımızı yerine getirmek için büyük çaba göstermekteyiz. Bizlerin faaliyetleri sadece vergi konusu ile sınırlı kalmamaktadır. Hazırlamış olduğumuz finansal raporlarda sağladığımız bilgilerle, bu tablo kullanıcılarının alacakları kararları belirlemesinde etkin bir rol oynamaktayız.

Teknolojide yaşanan gelişmeler doğrultusunda son yıllarda iş yapış şeklimizde de pek çok değişikliğe gidilmiş olup, bu değişimlerin artarak devam edeceği de bilinen bir gerçektir. Karşılaşacağımız her türlü değişikliklere uyum sağlamak üzere çabalarımız ve çalışmalarımız artarak devam edecektir.

Gerek mevzuatlarımızda, gerek iş yapış şekillerimizdeki hızlı değişimlere, gelişmelere uyum sağlamamıza rehberlik edebilecek bir dergi olan Mali Çözüm Dergimizin bu yılın ilk sayısında da çok değerli yazarların çok değerli makalelerine yer vermeye çalıştık.

Bu sayımızın da faydalı olması umuduyla, tüm okuyucularımıza, yazarlarımıza, hakem kurulumuzda bulunan değerli hocalarımıza, yayın kurulu üyelerimize, oda çalışanlarımıza ve emeği geçenlere teşekkür eder, bu yeni yılda sağlıklı, başarılı bir çalışma hayatı dilerim.

Saygılarımızla

Yücel AKDEMİR

Başkan

HAKEMLİ YAZILAR REFEREED PAPERS**DERLEME MAKALE**

Türkiye’de Sigorta Hilelerinin Seyri
The Course Of Insurance Fraud In Turkey
Prof. Dr. Ayten Çetin - Serdar Alpay

13

DERLEME MAKALE

Özel Usulsüzlük Kabahati ve Cezasına Ait Değerlendirmeler
Evaluation Of Special Irregularity Misdemeanor And Punishment
Doç. Dr. Sedat Apak

25

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Asimetrik Maliyet Davranışı Teorisi Açısından Şirketlerin Maliyet Davranışlarının İncelenmesi: THY, Turkcell ve Tüpraş Örneği
Analysis Of The Cost Behaviours Of The Companies In Terms Of Asymmetric Cost Behaviour Theory: THY, Turkcell and Tüpraş
Doç. Dr. Serhan Gürkan - Özcan Kaya

31

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Bir Kâr Yönetimi Aracı Olarak Sınıflandırma Değiştirmesi: Literatür İncelemesi
Classification Shifting As An Earnings Management Tool: Literature Review
Öğr. Gör. Dr. Eray Çetin - Doç. Dr. Alpaslan Yaşar

49

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Kontrol Edilebilir Riskler ve Risk Yönetimi Açıklamaları - Borsa İstanbul Uygulaması
Controllable Risks and Risk Management Disclosures - Borsa İstanbul Application
Dr. Çağla Demir Pali - Doç. Dr. Burcu Adiloğlu

77

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Faaliyet Tabanlı Maliyetleme ve Zamana Dayalı Faaliyet Tabanlı Maliyetleme Sisteminin Bir Sanayi İşletmesinde Uygulanması
Activity Based Costing and Time Driven Activity Based Costing Systems Application In An Industry Enterprise
Öğr. Gör. Dr. Süleyman Eraslan - Dr. Öğr. Üyesi Servet Önal

103

HAKEMLİ YAZILAR REFEREED PAPERS**ARAŞTIRMA MAKALESİ**

Denetim Raporlarının Yayınlanma Süresinin İncelenmesi: BİST Şirketleri İçin
Bir Uygulama

Investigation Of Audit Reporting Lag: An Application For Bist Companies

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Güleç - Arş. Gör. Aysun Aktaş Mozeikçi

125

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Stratejik Maliyet Yönetim Sistemlerinin Kullanılabilirliğine Yönelik Bir
Durum Analizi: Hastane İşletmeleri Örneği

*A Situation Analysis For The Availability Of Strategic Cost Management
Systems: Example Of Hospital Enterprises*

Dr. Öğr. Üyesi Hakan Vargün - Murat Doğan

145

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Sağlık Sektöründe İç Kontrol Sisteminin Coso İç Kontrol Modeli Bileşenleri
Açısından İncelenmesi: Bir Hastane Uygulaması

*Investigation Of Internal Control System In The Health Sector In Terms Of
Coso Internal Control Model Components: A Hospital Case*

Dr. Öğr. Üyesi Ersin Kurnaz

163

HAKEMSİZ YAZILAR *OPINION PAPERS*

Stok Denetiminde Nesnelerin İnterneti ve Radyo Frekansı İle Tanımlama Teknolojisinin Etkileşimi Ufuk Ünlü	187
Bedel Artışı Yapılmayan Ek Kira Sözleşmesinde Damga Vergisi Aranır Mı? İsmail Hakkı Yaktı	197
İhracattan Sonra Yapılan Reklamasyon Giderlerinin Yansıtılması Ertan Aydoğan	205
İşverenler İle Bankalar Arasında Yapılan Maaş Ödeme Protokolleri Gereğince, Yapılan “Promosyon” Ödemelerinin Vergisel Boyutu Fahrettin Açar	211
5510 Sayılı Kanun Kapsamında Sigortalıların Borçlanabileceği Süreler Mustafa Şen	217
Sermaye Şirketlerinde İştirak Kazançları Ve İştirak Hissesi Satış Kazançlarının Tek Düzen Muhasebe Sistemine Göre Kayıtları İle Vergi Usul Kanunu Ve Kurumlar Vergisi Açısından Değerlendirilmesi İbrahim Apalı	229
Vergi Suçları, Cezaları ve SMMM’in Sorumluluğu Metin Koşar	243
Yayın Politikası İlkeleri	265